

Datum

2022-10-24

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2022-965

Yttrande

Till

Havs- och vattenmyndighe-
ten**Remiss från Havs- och vattenmyndigheten - Avgränsningssamråd för mil-
jökonsekvensbeskrivning av ändrade havsplaner
2340-2022****Sammanfattning**

För att Malmös självförsörjning av el men också för att säkerställa framtida elförsörjning för att Malmö och regionen ska behålla sin konkurrenskraft är det av vikt med en transparent, likvärdig och effektiv prövning av möjligheten att etablera vindkraftverk. Malmö stad anser därför att ambitionen att uppdaterade havsplaner ska möjliggöra mer effektiva tillståndsprövningar för havsbaserad vindkraft är ett viktigt steg. Malmö stad vill dock framföra Malmö hamns betydelse inte bara för regionen utan även nationellt och för unionen som en nod för transporter varför det är viktigt att prövningarna inte endast utgår från lokal påverkan. Malmö stad framför även att det är bra att ta med sociala och ekonomiska perspektiv men också likvärdighetstanken, dvs att ärendena ska prövas likartat oavsett geografisk placering. Malmö stad vill som en övergripande synpunkt understryka att en utbyggnad av lokal havsbaserad vindkraft är viktig för Malmö och Skåne av flera anledningar. Dels för en ökad självförsörjningsgrad på el, dels för säkerställa framtida elbehov, för att Malmö och regionen ska behålla sin konkurrenskraft samt för att kunna genomföra den nödvändiga klimatomställningen.

Yttrande

Malmös stad framför följande synpunkter utifrån förslag till rubriker i remissen:

Kapitel 2**Avgränsning – generellt**

Hur bör alternativ hanteras i havsplaneringen respektive miljöbedömningen?

Om med antagandet att Havs- och vattenmyndigheten menar planalternativ, alltså att Havs- och vattenmyndigheten tar fram alternativa planer för samma geografiska område, så anser Malmö stad att kommande MKB behöver täcka in alla alternativ som presenteras. Detta för att ett alternativ ska kunna väljas.

Havsplanernas vägledning är övergripande och specificerar inte hur användningen av dem kommer utvecklas. Resultat av havsplanernas vägledande funktion bestäms i hög grad av hur de kommer tolkas och tillämpas. En rad antaganden kommer behöva göras om hur privata investeringar, tillståndprocesser och andra beslut som påverkar användningen av havet kommer utvecklas till följd av havsplanerna. Dessa antaganden kommer var osäkra, fram för allt avseende teknikutveckling för havsbaserad vindkraft. Malmö stad och Malmö stad ställer sig positiv till att Havs- och vattenmyndigheten påpekar vikten av att samtliga antaganden och osäkerheter ska synliggöras i miljökonsekvensbedömningen för att vara transparent med bedömningsresultatets validitet.

Bör miljökonsekvensbeskrivningen avgränsas i tid och rum på ett annat sätt? I så fall hur?

Malmö stad anser att Havs- och vattenmyndighetens förslag att välja gällande havsplaner som nollalternativ är bra, även om de just antagits. Nollalternativet beskriver förhållandena och miljöns sannolika utveckling om planförslaget inte genomförs, dvs. att nollalternativet utgår ifrån att de havsplaner som regeringen antog i februari 2022 är fullt utbyggda. Det innebär att miljöbedömningen kommer att visa den skillnad som de ändrade planförslagen ger jämfört med de antagna havsplanerna. Malmö stad har förståelse för att en tidsmässig avgränsning behöver göras men vill vara mycket tydlig med att staden anser att gällande planer ska ligga till grund för arbetet dvs att planering på internationell, nationell och regional nivå måste vara ett löpande arbete där det lämnas utrymme för revidering eller att beakta kommande utredningar. Att måläret är 2040 medför bland annat ett behov av att se förbi delar av den nuvarande klassificeringen i den regionala vattenförvaltningen. Avgränsningen i denna del av miljökonsekvensbeskrivningen bör således vara övergripande och tydlig med att förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för de olika vattendistrikten kan komma att ändras innan måläret.

Vilken detaljeringsnivå bör miljökonsekvensbeskrivningen ha för att göra mest nytta som beslutsunderlag? Exempelvis geografisk upplösning, tematisk inriktning, dokumentets omfattning.

Malmö stad anser att eftersom det prioriterade syftet med att ta fram nya havsplaner är att möjliggöra för ytterligare vindkraftsområden till havs bör införandet av nya vindkraftsetableringar utförligt konsekvensbeskrivas jämfört med nollalternativet (dvs nu gällande havsplaner). Det är önskvärt att Havs- och vattenmyndigheten undersöker effekterna av respektive nytt föreslaget område och inte applicerar generella ställningstaganden på alla nya områden. Vidare anser Malmö stad att det innebär en risk om framför allt sociala och ekonomiska intressen beaktas ur ett strikt regionalt eller lokalt perspektiv. Då exempelvis en negativ ekonomisk påverkan på Malmö hamn på grund av ändrade havsplaner skulle kunna ge ekonomiska effekter även på nationell nivå med tanke på de nationella och internationella transportleder som ansluter till Malmö hamn.

Malmö stad anser, bland annat mot bakgrund av det som anförs ovan avseende internationella och nationella transportleder, att det är av vikt att havs- och vattenmyndighetens ansats är övergripande och att planerna ses ur ett nationellt och i vissa delar internationellt perspek-

tiv. Det innebär en risk om framför allt sociala och ekonomiska intressen beaktas ur ett strikt regionalt/lokalt perspektiv med tanke på att Malmö hamn är av strategisk betydelse för Sverige samt utgör en del av EU:s gemensamma transportsystem.

Bedömningsgrunder och metod

Metodmässig inriktning

Miljöbedömningen av havsplaneförslagen omfattar identifiering, beskrivning och bedömning av betydande miljöeffekter, kompletterad med en bedömning av ekonomiska och sociala effekter som havsplanernas tillämpning anses kunna medföra. Havs- och vattenmyndigheten kommer därför att använda en metodmässig ansats som består av tre huvudsakliga delar. Första delen är miljöbedömningsdelen, inom vilken havsplanernas effekter för ekosystemen kommer att uppskattas. Andra delen består av en begränsad ekosystemtjänsteanalys där resultaten från första delen ska tolkas i termer av effekter på relevanta ekosystemtjänster. De effekter på ekosystemen och ekosystemtjänsterna som havsplanernas vägledning bedöms ha orsakat används i ansatsens tredje del till att uppskatta ekonomiska och sociala effekter för samhället, med särskilt fokus på de maritima sektorerna.

Malmö stad anser att en förutsättning för att använda den metodmässiga ansatsen, främst vad gäller att uppskatta ekonomiska och sociala effekter för samhället, är att Havs- och vattenmyndigheten beaktar de felaktigheter som bedöms föreligga i delar av indelningen av dagens vattenförekomster. Det faktum att vattenförekomster som tidigare var klassade som kraftigt modifierat vatten har ändrats till naturligt vatten, samtidigt som de har bibehållit sin geografiska indelning, har fått en stor påverkan på vattenförekomsternas storlek. Detta gäller bland annat vattenförekomsten Malmö hamnområde som är klassad som naturligt vatten men som är högst begränsad ytmässigt samt påverkad av bland annat utfyllnader.

Tematisk avgränsning

Mot bakgrund av det ovan anförda instämmer Malmö stad i det som havs- och vattenmyndigheten anger med avseende på sociala och ekonomiska aspekter, dvs. att det är av stor vikt att det belyses hur planerade förändringarna i miljön påverkar sociala och ekonomiska aspekter. Malmö stad ser positivt på underlag som belyser hur förändringar i miljön påverkar sociala och ekonomiska aspekter och anser att det är viktigt att se över möjligheten att kompensera berörda kommuner för negativa effekter på närmiljön.

För att möjliggöra en sådan bedömning fördras bland annat att riksintressen, vattenförekomster och regionala utvecklingsstrategier beaktas. Med anledning härav bör havs- och vattenmyndigheten även överväga att ta in en tematisk avgränsning som avser hamnar och sjöfart, särskilt vad avser hamnar som är utpekade som en viktig del av internationella och nationella transportleder.

Kapitel 4 Kunskapsunderlag

Behöver något lyftas särskilt i arbetet, i synnerhet vad gäller hur andra planer och policyer påverkar avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen?

Malmö stad kommer inom kort skicka över ett underlag till Havs- och vattenmyndigheten där bland annat de lokalt styrande planer och policyer som påverkar beslut kopplat till användningen av Malmös havsområde inkluderas för att synliggöra de målkonflikter som är aktuella i Öresund.

Malmö stad vill som en övergripande synpunkt understryka att en utbyggnad av lokal havsbaserad vindkraft är viktig för Malmö och Skåne av flera anledningar. Dels för en ökad självförsörjningsgrad på el, dels för säkerställa framtida elbehov, för att Malmö och regionen ska behålla sin konkurrenskraft samt för att kunna genomföra den nödvändiga klimatomställningen. Den globala uppvärmningen är ett av de största hoten mot liv i havet och en övergång från fossil elproduktion till förnybar är en förutsättning för att minimera uppvärmningen. Därför bör olika intressen i Östersjön vägas mot varandra på ett sätt som möjliggör etablering av havsbaserad vindkraft där det är lämpligt. Malmö stad ser därför positivt på ändrade havsplaner med en ökad vindkraftsetablering till havs. Malmö stad ser också positivt på Havs- och vattenmyndighetens ambition att de uppdaterade havsplanerna ska möjliggöra mer effektiva tillståndsprövningar för havsbaserad vindkraft framgent genom att skapa en tydligare bild av lämpliga geografiska områden för etablering. För havsbaserad vindkraft har långa tillståndsprocesser gjort att många vindkraftsparker i Sverige inte byggts eller kraftigt försenats.

Riksintresse och andra planeringsdokument

Det faktum att Malmö hamn är av riksintresse samt en utpekad corehamn måste utgöra en del av kunskapsunderlaget och tillmätas betydelse i samband med miljökonsekvensbeskrivningen för de ändrade havsplanerna.

I denna del ska det bland annat vägas in att svensk sjöfart och svenska hamnar ska ges likvärdiga förutsättningar och möjligheter som hamnar och sjöfart inom andra delar av Europeiska unionen. Malmö stad anser att det särskilt bör nämnas att det inte kan anses vara rimligt att utfyllda hamnar, såsom Malmö hamn, klassificeras som naturligt vatten inom vattenförvaltningen, se vad som anges ovan under avsnittet metodmässig inriktning.

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Martin Ljungberg
.....